

Lietuvos Sąjūdžio Ščigriųj

LIETUVOS SAJŪDŽIO PASVALIO LAIKRAŠTIS

Nr. 24

1992 m.
lapkričio
9 d.

Nemokamai

Bernardas BRAZDŽIONIS

TAVĘS, LIETUVI, DABARTY IEŠKOJAU -
TAUTOS, GENTIES IR GYVASTIES KOVOJ,
IR, KAI PRIE TAVO ŽYGDARBIŲ SUSTOJAU,
GIRDŽIU TIK RAUDĄ PRIEBLANDOJ ŽALSVŌJ.

REGIU: NEBETIKI, KAS AMŽINA, KAS ŠVENTA;
KAS VERGIJA, KAS LAISVĖ PANČIUOS KRUVINUOS.
REGIU: NE LIEPŲ LAPAI! - BROLIAI KRENTA,
O ŠIRDYS BLAŠKOSI VORATINKLIUOS SENUOS...

O AŠ MANIAU, KAD BŪSIM MES KAIP PLIENAS!
O AŠ MANIAU, KAD BUS GANA KLAIDŪ.
DEJAI.. DEJAI.. DAR TŪKSTANČIAMS BLAKSTIENOS
UŽSPAUSTOS ŪKANŲ PIKTŲ, JUODŲ!

TAVĘS, LIETUVI, IEŠKAU
ATEITYJE
IR GIMSTANTĮ GYVENIMUI
REGIU,
KAIP ŽELMENYS KAD PO
ŽIEMOS ATGYJA,
IR KELIASI LAUKAI BE
USNIŲ, BE DAGIŲ!
TAVE REGIU (IR TAU
ATEISIANČIAM
PAVYDŽIU)
BE KERŠTO,
NEAPYKANTOS, BE MELO,
BE KLASTOS
KELIAUJANTĮ VIENU TAKU
I VIENĄ DIENĄ DIDŽIA
VIENŲ DARBU, VIENOS
MINTIES, VIENOS SAVOS
TAUTOS!
TIKIU AŠ DIENĄ - DIDELE IR
ŠVIESIĄ;
TIKIU - NE AMŽIAIS SIELĄ
SIAUS RUDUO!
PAKILK, ŽMOGAU, IŠ
DULKIŲ IR PUVĒSIŲ,
PAKILK, ŽMOGAU, IR
ŽMOGUI RANKĄ DUOK.

PASVALIO-PA-
NEVĖŽIO RINKIMŲ
APYGARDOS RIN-
KĘJUS LAPKRIČIO
15 DIENĄ KVIE-
ČIAME BALSUOTI
UŽ EKONOMIKOS
IR ŽEMĖS ŪKIO
SPECIALISTĄ, RA-
JONO VALDYTOJĄ
ANTANĄ BARTULI

V. Dulkės
nuotrauka

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMAI BALSAVIMO BIULETENIS

PASVALIO-PANEVĖŽIO
RINKIMŲ APYGARDA

Nr. 47

PAŽYMĖKITE TIK VIENĄ KANDIDATĄ,
UŽ KURĮ BALSUOJATE

ŽYMĖJIMO
PAVYZDYS

BARTULIS Antanas

Lietuvos sajūdis

KANAPECKAS Vytautas

Lietuvos demokratinė darbo partija

"Kalbėti sunku... Už bet kokį žodį dabar daugiau pasako į nakties tamsą įbestas negyvų akių žvilgsnis ir sustingusios lūpos, tarusios paskutinį žodį..."

Nepažįstama mergaitė, ko dar nespėjai tu pasakyti ir kokie paskutiniai buvo tavo žodžiai?.. Aš jū negirdėjau, bet aš juos jaučiu. Ir ne tik aš. Mums visiems, visa tai pergyvenusiems, apie tai kalbėti sunku... Bet kalbėti reikia! Vien dėl to, kad nebebūtų aukų. Vien dėl to, kad abejojantys susimąstyti, o priešinkai nustotū mus kaltinti klaidomis. Ar noras gyventi laisvėje - tai tautos klaidos? Ar noras žinoti tiesą apie tautos istoriją ir kultūrą - tai irgi klaida? Ar tikėjimas Dievu ir meile jam - tai vėl klaida? Aš galiu suklysti vienas, bet negali suklysti visa tauta, negali suklysti visa Rytų Europa. Mes esame ir būsime teisūs todėl, kad mūsų apsisprendimas - iškentėtas dešimtmečius".

(*"Darbas"*, 1991.01.17, "Jie buvo apsisprendę").

Tai mano mintys, kankinusios manė tą bemiegę sausio trylikosios naktį, vaikštant prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Tai buvo aukų ir maldos, apgintos laisvės ir apmąstymų naktis. Ir kokį jutau pasitenkinimą vėliau, kai po kelių savaičių vasario 9-ają mes visi pasakėme "Taip" nepriklausomai demokratinei Respublikai. Tada aš dar kartą įsitikinau, kad teisi buvo tauta, teisūs buvo tie, kurie kvietė apginti laisvę, teisūs buvo žuvę prie televizijos bokšto, teisus savo mintimis buvau ir aš. Visa tai teikė jėgų ir noro dirbti.

Bet dabar, žinant pirmuosius rinkimų rezultatus, vėl eina bemiegės naktys, kyla įvairios mintys ir vertinimai to, kas įvyko. Tačiau kitaip, kaip ir tą sausio naktį, aš pasakyti negaliu: šiandien tauta taip pat neklysta, ji tik ištasio vakar dienos neapsižiūrėjimą. Kaltinti tautą būtų šventvagiška - tokia teisė niekam neduota. Tiek ji gali vertinti nueitą ketverių metų

kelią nuo pat Atgimimo pradžios, tik ji gali dar kartą įvertinti ir tą kelią, kuriuo pasuka dabar. O klaidų ieškoti turi partijos ir judėjimai bei atskiriųjų nariai. Sąjūdžio padaryti darbai ir pasiekimai, klaidos ir būdai joms taisytį daugelį kartų buvo aptarti rinkiminėje kampanijoje. Kad ir pavasarinės agrarinės reformos pavyzdys. Ją vykdant, ne vieną kartą buvo

pažiūrų skirtumai? Rinkimai parodė - užtenka tų nuomonų! Tegul vėl būna viena nuomonė ir viena tauta! Kitokios išvados aš negaliu padaryti, matydamas, kaip iš peties rinkėjai padirbėjo, nuleisdami "pykčio garą" ant Sąjūdžio ir net Bažnyčios: už tas dvasines vertybės, kurios visuomenėi buvo pasiūlytos ir priimtos, kuriomis žavėjosi pasaulis.

Paskutinė bemiegė naktis, arba apmąstymai apie klaidas

padaryti pakeitimai įstatymuose - atsižvelgiant į žemdirbių ir specialistų pasiūlymus arba pastebėjus nenumatytais neigiamas pasekmes. Tai natūralus ir visiems suprantamas procesas, nors kaltinti dirbantį visada lengviausia.

Bet mane jaudina padarytos ir tariamai padarytos mano klaidos.

Viena iš man parodomų klaidų yra ta, kad aš esu Sąjūdyje, kad ne visos Sąjūdžio programinės nuostatos sutampa su mano asmeninėmis nuostatomis. Tikriausiai "geri" politikai jaučia visuomenės nuotaikas ir prieš rinkimus pabėgėja iš dešinės į centriuką, kad po rinkimų galėtų arba vėl grįžti į dešinę, arba pabaigtį distanciją iki pat kairės. O Sąjūdis man buvo ir yra tas dvasinis tautos judėjimas, kuris padėjo mums nusimesti melo, priespaudos ir nutautėjimo naštą. Todėl ir kur nors bėgioti man nebuvu jokios būtinybės. Bet, pasirodo, aš klydau: tos naštros nebuvu! Tik paradoksas: norėdamas patikti tautai - neturi dalyvauti tautos judėjime. Ar aš klydau manydamas, kad tarp bendraminčių gali būti nuomonė ir

O šiandien tuos Sąjūdžio likučius Seime net gėda vadinti opozicija.

Ar padariau dar vieną klaidą, manydamas, kad tik mūsų pačių darbas gali sukurti valstybės gerovę? Aš džiaugiausi, matydamas sutvirtėjusius ir laisvus pirmuosius ūkininkus, tūkstančius kaimiečių, norinčių susigrąžinti žemę. Maniau, baigsis kolūkinė lygjava, tinginiavimas už kitų nugaru, atgims kaimas, kuris visada Lietuvoje buvo dvasingumo, taurumo ir krikščionybės šaltinis. Šiandien šiam šaltiniui vis sunkiau prasiveržti. Ji slopina pykčio, išankstinio nusistatymo klampynę - prieš tuos, kurie pasakė: kaimui reikia reformos. Pasirodo, kaimiečiui žemė ne darbui reikalinga, ne ji atneš gerovę... Jis patikėjo tais, kurie gerovę žadėjo, atstatydami "sugriautą" kolūkį, kur vėl bus pigus grūdas ir šienas asmeniniams ūkiui, kur vyraus viena - pirmininko tiesa.

Dar viena mano ir mano bendraminčių "klaida" buvo ta, kad tikėjome tuo, ką kalbame, ir laikėmės pasakyto žodžio. Pavargę nuo politinių rietenų ir tuščių ginčų, žmonės nori pagarbos kitaip mąstančiam. Ši

rinkiminė kampanija ir buvo tas egzaminas, kai kiekvienas kandidatas ir jo patikėtinį komandą parodė politinę savo kultūrą, toleranciją oponentui ir sugebėjimą išklausyti kitą nuomonę. Mes stengėmės šį egzaminą išlaikyti garsingai, nors ne visada buvo lengva. Prisimenu susitikimą Pasvalyje, kai mokytojas V. Kanapeckas vienam rinkėjui nesugebėjo atsakyti, kaip jis atskirs miežių pasėlių nuo avių. Gerbdamas mokytoją ir neatmesdamas galimybęs, kad jis žemdirbiai išsirinks savo deputatu, aš paaiškinau, kaip tai padaryti, nes iš savo patirties žinau, kad kaimietis greitai atskiria ir nustoja gerbti apsišaukėli "žemės ūkio žinovą". Pasirodo, ir tas mano mužkiškas tiesumas bei nuoširdumas "geram" politikui visiškai nereikalingas. Reikia sakyti viena, o daryti kita. Reikia kalbėti apie santarvę, o bet kuria proga pilti purvus... Kaip kad "Respublika", kuri net po rinkiminės kampanijos nepraleido progos užpilti, kaip kaimiečiai sako, dar "viedrą pamazgų".

Taigi, daugoka klaidų nepatyrusiam politikui... Dabar klausiu savęs: iš kur tiek naivumo ir įsitikinimo, kad darai visiems reikalingą darbą, aukodamas ir laisvalaikį, ir nakties poilsį. Aš vėl, pasirodo, klydau... O kur dar jaunystės klaidos, kurios man primenamos, nors joms teisėju, mano manymu, turėtų būti laikas, o ne žmonės.

Dékoju visiems Pasvalio krašto žmonėms, kurie balsavo už manę, taip pat ir gimtojo Panevėžio žemdirbiams, kurie, su sveiku pavydu matydami "sugriautą" Pasvalio rajono žemės ūkį, ir šiandien nesupranta, kas kalti: ar blogi agrarinės reformos įstatymai, ar blogi jos vykdytojai?

Eina paskutinė bemiegė naktis... Kitos jau bus ramios - kol šiandien neklydusi tauta kažkada peržiūrės savo sprendimą.

Antanas BARTULIS

TRYΣ FILOSOFAI KALBINA BAŽNYČIA

Trys atsakingi Lietuvos komunistai filosofai "Lietuvos rytė" (1992 10 14, Nr. 201) paskelbė straipsnį "Politika ir Bažnyčia", kurį būtų buvę tiksliau pavadinti "LDDP ir Bažnyčia", nes kalba tik apie šios partijos politiką.

Straipsnyje nemaža komplimentų katalikybei Lietuvoje, kuri yra "ne tik šešių šimtmeciu tradicija, bet ir jos (Lietuvos - V. A.) būties permanentinė atrama". Gaila, kad tokie vertinimai nebuvo pareikšti prieš 10-20 metų, kai būdavo ilgiems metams įkalinami "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" platintojai, kadangi tas leidinys atskleisdavo visiškai kitokias LKP "simpatijas" katalikybei ir kitoms konfesijoms.

Gerbiamieji filosofai toliau tvirtina, jog Lietuvos kompartija jau yra atlikusi "drąsią, viešą ir nuoširdžią atgailą" tuo būdu, kad "dar buvusi valdžioje LKP pasmerkė visus nusikaltimus prieš tautą, žmones ir valstybę ir pradėjo atitaisyti skriaudus nukentėjusiems". Jie net aukština Lietuvos komunistus už tai, kad jie "pirmieji pralaužė spragą imperijos bastione". Kartu pripažinta (pasinaudodami Lietuvos vyskupų laiško žodžiais), jog "būtent clementari išmintis ir politinis ižvalgumas paskatino buvusių savarankišką LKP atskirkirti nuo SSKP". Taip, gerai atsimename, kad Lietuvos kompartija 1989 m. pabaigoje atsidalijo nuo KPSS, gelbėdama save nuo visiško kracho 1990 m. vasario 24 d. rinkimuose, bet ne siekdama Lietuvos Nepriklausomybės, nes ir vienam mėnesiui iki 1990 m. kovo 11-osios belikus kompartijos lyderis Algirdas Brazauskas tebekalbėjo apie "suvereną Respubliką Sajungoje". Taigi "nuopelnas iš būtinumo", kuriuo nereikėtų labai girtis.

Gerbiamas filosofų trejetas, vadindamas Lietuvos kompartiją savarankiška, turbūt pats nejaučia, kokį skaudų kaltinimą jai meta. Buvome linkę iš dalies teisinti Lietuvos komunistų vadus, laikydami, jog siaubingą fizinį ir dvasinį tautos genocidą jie vykdė pagal komandą iš Maskvos, kuriai negalėjo pasipriešinti norėdami išlikti patys nesumalti, o štai - "savarankiška", vadinas, už viską atsaktinga. Tikinčioji visuomenė tikrai nenorėtų taip baisiai kaltinti buvusių savo prispaudėjų. Vis dėlto neįmanoma užmiršti, jog dabartinės LDDP "pirmtakų" (kaip tryi filosofai vadina) rankos kruvinos ir jų neįmanoma nuplauti puse lūpų ištarta viena kita atgailos fraze. Tikra atgaila būtų buvusi, jeigu mūsų broliai komunistai būtų patys paskelbę savo partiją nusikalstama organizacija, patys ją panaikinę, atsiprašę visus nuskriaustuosius ir visą partijos susigvieštą turą savo noru atidavę Nepriklausomos Lietuvos valstybei. Po šitokio apsivalymo atskiri jos nariai, Lietuvai asmeniškai ne-nusikaltę, būtų galėję kurti visiškai kitokią organizaciją, pradėdami nuo nulio, lygiai su visomis kitomis nuo nulio pradėjusiomis atsikurti ar steigtis partijomis ir organizacijomis. Kai okupantui netarnavę žmonės ir grupės turi pradeti nuo nieko, o privilegijomis už stropų tarnavimą apipiltą partiją, visų pergalių (prieš teisę, laisvę ir žmoniškumą) įkvėpėja ir organizatorė, pasilieka sau milžiniškas sumas, kadras, spaudos organus ir kita, - atleiskite, kokia čia atgaila ir kur čia elementarus teisėtumas ir teisingumas?!

Filosofų trejetukas toliau vardija LKP nuopelnus Bažnyčiai paskutiniaių sovietiniai metais: "Dar sovietinė Lietuvos vadovybė pradėjo atitaisyti pracietys klaidas ir skriaudas. Būtent jai buvo dėkingi Lietuvos vyskupai už Arkikatedros ir šv. Kazimiero bažnyčių grąžinimą". Taip, atsimename, džiaugėmės, bet kartu matėme, jog tai daroma tik visuomenės valią įkūnijančio Sajūdžio, steigiamojo suvažiavimo spaudimu. Atsimenu, kai tą vakarą paklausiau Jo Eminenciją kardinolą Vincentą Sladkevičių, kokia forma ketina padėkoti Respublikos vadovams už šį sprendimą, jis atsakė, jog dėkoti už atimto daikto sugrąžinimą nedera, bet pozityvius valdžios sprendimus savo pamoksle rytojaus rytą prie Arkikatedros durų įvertinsias.

Straipsnio autoriai "iš didelio rašto visiškai išeina iš krašto", tvirtindami, jog dabar LDDP "laisvę ir veikimo galimybės daug labiau suvaržyto negu Bažnyčios paskutiniaių sovietiniai metais".

Turbūt per mažą būtų kalbėti vien apie 1989-uosius, kai sovietinė Lietuvos valdžia - kompartijos valdžia - daug ką darė nebe pagal savo programą, o Sajūdžio prispirta. Pazvelkime vos porą metų ankščiau, į 1987-uosius. Lietuvos KGB tebešantažavo kandidatus į kunigų seminarą ir klerikus, per savo filialą - Religijų reikalų tarybos įgaliotinio įstaiga tebekontroliavo dvasininkų paskyrimus, tebecenzūravo katalikų kalendorių-žinyną, kalendorėlį ir net Lietuvos krikšto 600 metų atminimo paveikslėlio užrašą, griežtai reglamentavo to jubiliejaus minėjimus, o "Kronikos" talkininkai tebevargo įkalinti. Šiandien LDDP žmonės valdo tiek ir tiek laikraščių, tiek ir tiek biržų, bendrovų ir firmų, organizuoja kokius tik nori renginius, ir jos kai kada nesivaržo lyginti savo veikimo galimybių su Bažnyčios galimybėmis kai ir prieš penketą metų! Trūksta žodžių įvertinti...

Viename savo minčių pasaže gerb. autorai ragina neaitrinti senų žaizdų. Galėtume atsakyti: neliaupsinkite abejotinos vertės savo partijos nuopelnų, nedarykite dienos iš nakties - nesužadinsite kitokių prisiminimų. Apie žaizdų aitrimimą autorai kalba ginkluotosios rezistencijos tragedijos kontekste. Kaip tai suprasti? Gal - tegu sau guli iki Paskutiniojo teismo dienos partizanų palaikai MGB išviečių duobėse? Gal tegu jaunoji karta taip ir nesužino apie genocidą, kurį vykdė "pirmtakai"?

Bažnyčia - vyskupai, kunigai, sąmoningi tikintieji - nereikalauja keršto. Nusikaltusius žmonėms, Tėvynei ir Dievui ji ragina iš kviečia į tikrą atgailą ir naują gyvenimą. Kartu Bažnyčia negali siūlyti pamiršti teisingumą. Meilė aukštesnė už teisingumą, bet teisingumas pirmesnis.

Filosofų trejetas niekinamai kalba apie buvusių kolaborantus, dabartinius "persivertēlius". Atleiskite, o kiek tokį LDDP eilėse? Man ir daug kam tipingiausias pavyzdys - buvę sovietiniai propagandistai, ne vieną dešimtmetį pūtę dūmus į akis Lietuvos žmonėms, aukštindami "taikinčiausią ir humaničiausią pasaulyje Tarybų Sajungos politiką", o dabar demonstruojantys ištikimybę Lietuvai ir sėdintys LDDP viršūnėse...

Viename straipsnio pasaže gudraujama: "Istorinėje laiko tėkmėje visi dabartinių yra buvusieji". Deja, turime buv. kagėbištų bei jų padėjėjų, ir buv. kalinių bei tremtinių. Turime buv. (ar tik buv.?) karjeristų ir buv. tylių ramių darbininkų, buv. persekiotojų ir buv. persekiojamų už religinę veiklą... Būtų gražu žmoniškai vieniems su kitais pasišnekėti, gal ir susišnekėti, bet ar galima visiems lipdyti tą pačią "buvusiojo" etiketę, sunivelioti atsakomybę? Gražu atleisti, nereikalauti bausmės, tačiau blogai patarnautume klydusiemis broliams, jeigu jiems sakytume: "Tu gerutis, gerutis, gyvuok sau ir šakokis ir nesirūpink atlyginti skriaudas"...

Gerbiamieji Justinas Karosas, Albinas Lozuraitis ir Jokūbas Minkevičius nebogai susipažinę su pastaraisiais popiežių raštais, susigaudo ir Naujajame Testamente, numano ne vieną aktualią Lietuvos tikintiesiems ir hierarchijai problemą, - atrodytų, siūlo dialogą. Ką gi, Bažnyčios žmonės nebijo kalbėtis su bet kuo, jei tik įmanoma rasti bendros kalbos pagrindą. Šiuo atveju pirmiausia būtų socialinio teisingumo klausimai, bet ne didžiai nusikaltusios organizacijos reabilitavimas. Minėti autorai savo straipsnyje nešykštį ir patarimų bei pamokymų Bažnyčiai. Cituodami Šv. Raštą ir bažnytinius dokumentus, jie tikintiesiems aiškina, koks turi būti tikras krikščionis ir atsinaujinusį katalikybę. Ko gero, laukia, kad mes jiems išaiškintume, koks turi būti geras komunistas pagal senuosius ir naujosius marksizmo-leninizmo autoritetus. Nežinau, ar mūsų teologai turės laiko pakankamai juos išstudijuoti ir ar tai dar aktualu.

Filosofų siūlomam netolimos praeities objektiviam įvertinimui tikintiesių reikės daugelio žmonių ilgo darbo.

Kun. Vaclovas Aliulis MIC
"Lietuvos aidas"
1992 m. spalio 31 d.

Dar yra laiko

"Laimėjo sveikas protas" - pirmajame porinkiniame savo vedamajame paskelbė LDDP organas "Tiesa". "Tikiu liaudies išmintimi" - "Pravdoje" jai paantrino Mykolas Martynovičius Burokevičius, LDDP pergalę pirmajame Seimo rinkimų ture įvertinės kaip didelį demokratinių jėgų laimėjimą ir nepraleidęs progos pasigirti: "Mes prašėme balsuoti už sąrašą, kurį pateikė Lietuvos Demokratinė darbo partija ir socialdemokratai, prieš sąrašą, pasiūlytą Sajūdžio ir jo šalininkų".

O po pirmojo rinkimų turo praejus vos keletui dienų, vėl sulaukėm naujienos iš Maskvos-pristabdomos Rusijos kariuomenės išvedimas. Ten pajuto: į valdžią Lietuvoje ateina jėga, kuri savo metu atkakliai priešinosi referendumo dėl neatidėliotinoto kariuomenės išvedimo paskelbimui. Gi Lietuva, kol joje stovės svetima kariuomenė, nėra ir negali būti nei laisva, nei ekonomiškai stipri - raudonžvaigždžiai tankai atbaido bent kiek rimtesnį užsienio investorių. Sukluso ir Tarptautinis valiutos fondas, žadėjęs Lietuvai didelę paramą - ir jam reikia tvirtų garantijų, kad Respublikoje pradėtos reformos bus tesiamos.

"Respublika", nesenai kaltinusi Sajūdį, jog šis be reikalo Lietuvos žmones gąsdina šlaunčio perversmo galimybę, dabar pati, A. Visocko asmenyje, kliedi apie "brolžudžio sindromą" ir "prasideantį tautos genocidą". Tik visai neaišku, kodėl tuo kaltinami "landsbergiai, čepaičiai ir vagnorai" - genocidą gali vykdyti tik ta jėga, kuri ateina į valdžią.

O tylus, taikus perversmas, tokis, apie kokią kažkada

mokėmės iš mokslinio komunizmo vadovelių, jau vyksta. Jam ilgai ir nuolat mus ruoše "neprilausomoji spauda", juodinusi kiekvieną mūsų jaunos valstybės žingsnį ir žadinusi nesenų "gerų laikų" nostalgiją.

"Juk žmonės Lietuvos kaime niekad negyveno taip gerai ir pasiturinčiai, kaip prie sovietų valdžios, kolūkinėje santvarkoje (...). Ir visa tai landsbergistai paleido vėjas. Savo politika, šuoliu į rinkos stichiją jie pagimdė ekonomikos chaosą, pavertė mūsų gimbą Lietuvą elgetą, o darbo liaudį - nuskriausta mase, neturinčia už ką net normaliai pavalygti", - teigia "Pravdoje" M. M. Burokevičius.

"Žmonės gi prisimenė, kiekios žemės sulindėlūšnos šlaudiniuais stogais buvo anksčiau, ir kokios gyvenvietės šiandien (...) Kolūkiai pavadinti priešais, pirmiausia prispausti mokesčiais ir neteisingom kainom, o ant galos padarytas chaoses, kad niekas nebegerbtų bendros nuosavybės (okadają gerbė - Z. M.), kad žmonės išsidraskytų, išsvogtų, susipyktų" - sako "Pasvalietye" V. Kanapeckas.

Taip nuolat "paakinami" ir liejom savo pyktį rinkimuose: dėl kainų, dėl benzino stygiaus, šalčio, būtinumo gyventi savo galva... Ant ko pykom? Jei ant Sajūdžio, tai kodėl, esant tokiam plačiam pasirinkimo spektrui, tą pyktį liejom balsuodami už buvusią LKP - partiją, kurios politiką visai nesenai ir labai vieninių gali buvom atmetę - Baltijos kelyje, Kovo 11-osios Akte, sausio 13-osios naktyje, vasario 9-osios referendume. Atrodo, ne tik save, bet ir visą pasaulį įtikinom - dėl laisvės Lietuva pasiryžo iškesti

viską. Todėl šiandien skaudžiausia yra suvokti tai, jog daugybė Lietuvos žmonių tais pigios "sovietinės dešros" laikais nejuto tos baisios mūsų tautą, jos kalbą, istoriją ir juos pačius luošinančios dvasinės priespaudos! Tiesa, iš pradžių ir jie kartu su visais ējo į didžiuosius Sajūdžio mitingus, skandavo Lietuvos vardą, nešėsi trispalves vėliavėles. Buvo gražu, o ir madalinga. Tačiau sausio 13-ąją, puočių dienomis, kitomis Lietuvai sunkiomis išbandymų akimirkomis LDDP gerbėjų nematėme, beje, jinai jų niekur nė nekvietė: jiems siūlė ir pati rinkosi tylių laukimą poziciją... o gal?

Spalio 25-ąją žmonės juos, buvusiuosius, irgi rinkotikėdami: o gal... sugrįž pigios dešros laikai. Rinko pamiršdami, kad ta dešra mus maitino spygliuotos vienos aptvare.

Rinkimų į Seimą įstatymo 3-ajame straipsnyje sakoma: "Kiekvienas turintis teisę rinkti Lietuvos Respublikos pilietis rinkimuose turi prieš vieną balsą vienmandatinėje ir daugiamandatinėje apygardose", t. y. du balsus. Arvisi pasinaudojome šia savo teise? O gal patikėjom "Pasvaliečio" agitaciją, jog "būtų nesusipratimas, jei balsuodamas už Lietuvos Demokratinės darbo partijos sąrašą Nr. 15, antrajame biuletenyje balsuočiai už Sajūdžio kandidatą A. Bartulį. Mat reikėtų suprasti, kad tuo pasisakyčiau prieš A. Brazauską partijos atstovavimą Seime..." Tik kam tada LDDP sakosi, jog ji neieškanti prieš, kad konsolidacijai ir bendradarbiavimui kviečianti visas politines jėgas, jei čia pat teigia: balsas ne už jos statytinį yra balsas prieš ją. Juk,

kaip jau minėta, kiekvienas rinkėjas turi du balsus ir vieną iš jų atiduoti turėti. Tačiau būtent už konkretų žmogų, už asmenybę. Jei proporcinė rinkimų sistema turėtų skatinti partijų augimą, tai mažoritarinės uždavinys - ugdyti naujus politikus, atskleisti jų galimybes, kompetenciją, intelektą. Todėl neramu, kad nemažai žmonių, paagituotų valdiškomis "Volgomis" į balsavimo apylinkes juos vežusių žmonių ar bendrovų vadovą (kai kuriems potencialiemis LDDP rinkėjams tokia garbė buvo suteikta!), net ir vienmandatinės apygardos biuletenyje ieškojo ne žmogaus, o partijos. Laimei, taip "užprogramuoti" buvo toli gražu ne visi. Jei už LDDP balsavo 53,3 proc. rinkėjų, tai už jos kandidatą vienmandatinėje apygardoje V. Kanapecką - 49,76 proc. Už Sajūdžio koaliciją savo balsus atidavė tik 15,8 proc., o už jos kandidatą A. Bartulį - dvigubai daugiau: 32,7 proc. Šie rezultatai leidžia tikėtis, kad antrame rinkimų etape, kai gausime biuletenį su dviejų mūsų rajono žmonių pavardėmis, pirmiausia pamastysime apie tų žmonių išmintį, toleranciją, teisingumą, apie jau nuveiktus jų darbus.

"Savo tautiečius Lietuvoje kviečiu lapkričio 15-ąją antrame rinkimų ture apygardose, kur deputatai dar neišrinkti, balsuoti už kairiašias jėgas", - kreipiasi į mus Mykolas Martynovičius Burokevičius.

Algirdas Mykolas Brazauskas savo laiške pasvaliečiams konkrečiai įvardina tų "kairiųjų jėgų" atstovą - Vytautą Kanapecką.

Laimei, apmąstymams dar yra laiko.

Zina MAGELINSKIENĖ

DIREKTORIUS PAKELĖ RANKĄ

Daug metų prabėgo, kai lankiau Pasvalio P. Vileišio vidurinę mokyklą. Bet, kai tik apie tuos laikus pagalvoju, net šiurpas nupurto. Šeštoje klasėje perkėlė mane į par-

alelinę - vadintą tuo metu "susitrinto auklėjimo" klase, mat buvau religinga. Ypač mūsų, kai kurių vaikų, nekentė direktorius V. Kanapeckas, nes buvom tikintys. Pakviesdavo

prie lentos, o jei ko nors truputį nežinai, skelia per galvą, veidą, o paskui sako - eik nusiprausk!

Kartą pasikvietė mane į savo kabinetą, užrakino duris ir "auklėjo". Paklausiau už ką? Atsakė: "Dopingas padeda". Atėjo mama, bet ir ją iškonevėikė. Nuėjom abi pas buvusią LKP RK sekretorę A. Len-

ickaitę. Ji paaiškino, kad nemažai ateina su panašiais nusiskundimais. Bet supraskit, kad direktoriui reikia dirbti, be to, jis nervingas žmogus...

Toliau aš mokiausi Pasvalio ašluonmetėje mokykloje.

Gražina KAZLAUSKAITĖ
Vilnius

Mūsų adresas: 5250, Pasvalys, Biržų g. 43, Z. Magelinskiene.
Redakcinė kolegija: S. Butkus, S. Rimkus, G. Urbaitė, L. Šimoniūnas, A. Matulius.

Leidėjas LS Pasvalio taryba. Ofsetinė spauda. Apimtis 0,5 sp.l.
Tiražas 5000. Užs. Nr. 3817. SL 368.
Spausdino AB "Panevėžio spaustuvė".

L. e. redaktoriaus pareigas Steponas Rimkus